Volume II (2016)

Z. AYDÜZ, *Kayıp Medeniyet II: Selçuklular*. İstanbul 2014.
Zafer Yayınları, 161 sayfa. ISBN: 9789752612259

Adem YALÇIN

*Libri: Kitap Tanıtımı, Eleştiri ve Çeviri Dergisi'*nde bulunan içeriklerin tümü kullanıcılara açık, serbestçe/ücretsiz 'açık erişimli' bir dergidir. Kullanıcılar, yayıncıdan ve yazar(lar)dan izin almaksızın, dergideki kitap tanıtımı, eleştiri ve çevirileri tam metin olarak okuyabilir, indirebilir, dağıtabilir, çıktısını alabilir ve kaynak göstererek bağlantı verebilir.

Libri, uluslararası hakemli elektronik (online) bir dergi olup değerlendirme süreci biten kitap tanıtımı, eleştiri ve çeviriler derginin web sitesinde (www.libridergi.org) yıl boyunca ilgili sayının içinde (Volume II: Ocak-Aralık 2016) yayımlanır. Aralık ayı sonunda ilgili yıla ait sayı tamamlanır.

Dergide yayımlanan eserlerin sorumluluğu yazarlarına aittir.

Atıf Düzeni A. Yalçın, *Kayıp Medeniyet II: Selçuklular*. Yazar: Z. Akdüz. *Libri* II (2016) 547-548.
DOI: 10.20480/lbr.2016053

Geliş Tarihi: 08.12.2016 | Kabul Tarihi: 25.12.2016 | Elektronik Yayın Tarihi: 31.12.2016
URL: <http://dx.doi.org/10.20480/lbr.2016053>

Editörya Phaselis Project
www.phaselis.org

**Z. AYDÜZ, *Kayıp Medeniyet II: Selçuklular*. İstanbul 2014.
Zafer Yayınları, 161 sayfa. ISBN: 9789752612259**

Adem YALÇIN*

Yazarımız Zehra Aydın'ın yayınladığı kitaplardan olan *Kayıp Medeniyet II Selçuklular* isimli eseri okurken Gevher Nesibe'nin merhametini Fatma Bacı'nın maharetini, Ahi Evran'ın dürüstlük ve nezaketini yüreğinizde hissedeceksiniz. Kulağınıza Mevlana Celalettin Rumi'nin ney sesi çalınacak, dilinize Yunus Emre'nin şiirleri dolanacak, dimağınıza Nasrettin Hoca'nın nükteleri yayılacak. Kendinizi Nizamiye Medreselerinde bütün ilimleri yalayıp yutmuş gibi, Hasan Sabbah'ı Alamut Kalesi'nde bir yumrukta yere sermiş gibi, Haçlıları Anadolu'ya geldiklerine bin pişman etmiş gibi hissedeceksiniz. Melik Şah, Kılıçarslan, Alaaddin Keykubat ve Pir Sultan'ın kahramanlıklarının heyecanını yaşayacaksınız. Zaman zaman yorulduğunuzda Fatma Bacı'nın kök boyalı minderlerinde oturacak, susadığınızda miskinler tekkesinde gümüş tasta billur sular içecek, acıktığınızda Kubadabad Sarayı'nda ziyafet sofralarında oturacaksınız.

Eser *İçindekiler* (5-8) kısmı ile başlayıp yazarın dilek ve temennilerini ifade ettiği *Önsöz* (9-12) kısmı ile devam etmektedir. Ardından *I. Bölüm* (17-59) gelmektedir. Burada Büyük Selçuklu Devleti'nin genel yapısı ve işleyişi, Melikşah'ın hükümdarlığı, Büyük Selçuklu Devleti'nin yaptığı savaşlar sonrasında en geniş sınırlara ulaşması, Melikşah'ın çalışmaları, Melikşah Dönemi'nde ilim çalışmaları, Nizamiye Medresesi, medresede hayat, Alamut Kalesi'nde Hasan Sabbah, Nizamülmülk'ün şehit edilişi, Melikşah'ın vefatı ve Selçuklu ülkesinin güçten düşmesi, Melikşah'ın ardından Selçuklu ülkesinin fetret dönemine girmesi, Selçukluların kısa sürede zayıflayıp yıkılış dönemine girmesi gibi konular ele alınmaktadır.

II. Bölüm (61-152) ise Anadolu Selçukluları, Anadolu Fatih Süleyman Şah, Süleyman Şah'ın Anadolu fetihleri, I. Kılıçarslan'ın hükümdarlığı, I. Kılıç Arslan ve Haçlı Seferleri, I. Kılıçarslan'ın esirlere gösterdiği güzel muamele, Kılıç Arslan'dan sonra Anadolu Selçukluları, Miryakefalon Savaşı, Anadolu Selçuklu Devleti'nde ticaretin gelişmesi, İzzettin Keykavus Dönemi, Anadolu Selçuklularının en parlak dönemini yaşamaları, yaklaşan Moğol tehlikesi ve Yassıçemen Savaşı, Alaeddin Keykubat'ın akıllı siyaseti, Alaeddin Keykubat'ın vefatı, Baba İshak isyanı, Köseadağ Savaşı, Anadolu Selçuklu Devleti'nin yıkılması, Selçuklularda kültür ve medeniyet; darüşşifalar, Gevher Nesibe Hatun, Türkiye Selçuklularında eğitim faaliyetleri, büyük âlimlerden bazılarının hayat hikâyeleri Mevlana Celaleddin-i Rumi, Mevlana Celaleddin-i Rumi'nin Konya'ya gelmesi, Mevlana Celaleddin-i Rumi'nin Şems-i Tebriz-i ile karşılaşması, Mevlana Celaleddin-i Rumi'nin Şems-i Tebriz-i ile dostluğu, Mevlana Celaleddin-i Rumi'nin semaya başlaması, Yunus Emre'nin hayatı, Yunus Emre'nin Taptuk Emre'nin dergâhına gitmesi, Nasreddin Hoca'nın hayatı, Anadolu Selçuklu Dev-

* MA., Akdeniz Üniversitesi, Akdeniz Uygurliklari Araştırma Enstitüsü, Akdeniz Ortaçağ Araştırmaları Anabilim Dalı, Antalya. ademyalcin73@mynet.com

leti'nde esnaf teşkilatı ahiler ve dünyanın ilk kadın örgütlenmesi olan *Bâcıyan-ı Rumlar* gibi konular incelenmektedir.

Yazar eserini kaleme alırken günümüzde çok sık kullandığımız kâh sosyal medya yazışmalarını ifade eden içeriklerde, kâh çevre ve günümüz temalı söylemlerde bulunarak kitabının üslubuna ayrı bir anlatım katmakta ve konuya ilgi çekebilecek anlatımlarda bulunmaktadır. Böylece anlatım mizansenlik kazanmış ve eserin akıcı bir şekilde okunması sağlanmıştır. Bunlardan hemen birkaç örnek eserin ikinci bölümündeki Miryakefalon Savaşı alt başlığında geçen konuşmalar sırasında karşımıza çıkmaktadır. Olay şöyle aktarılmaktadır: Doğu Roma imparatoru Türkmenlere pek kızdı: *“Kardeşim otursanız ya oturduğunuz yerde, ne işiniz var bizim ellerde?”* diyerek Kılıçarslan'dan onları durdurmasını istedi. Türkmenleri durduramayan II. Kılıçarslan hükümdara elçi yollayarak *“Valla benim suçum değil, Türkmenler kendi kendilerine coşmuşlar, toprak aramaya koyulmuşlar, Malazgirt'ten beri sizi kovmaya çalışıyorum gitmiyorsunuz, Haçlılardan yardım istiyorum, onları da dövüyorsunuz. En iyisi sizi kendim yeneyim de şu akınlarınızdan kurtulayım. Sizin yüzünüzden hayatımın keyfi kalmadı. Ne rahatlıkla çekirdek çitleyebiliyorum ne de pembe dizi izleyebiliyorum”* diye cevap yolladı. Bunun üzerine II. Kılıçarslan *“Eh madem, kendin kaşındın ne yapayım? Çok iyi imparator kaşırım!”* diyerek savaş için yollara düştü. Takvimler 17 Eylül 1176 Salı'yı gösterirken Doğu Roma imparatorunu bir sıkıntı aldı. Canı bugün savaşmak istemiyordu. Doğu Roma imparatoru Salı günlerini hiç sevmezdi. Salı sallanırdı. Kılıç Arslan'a facebook üzerinden mesaj yolladı. *“Kılıçarslan'cığim Salı sallanır gel biz bu savaşı bugün yapmayalım”* dedi. Kılıçarslan'da cevap olarak *“Bugünün işini yarına bırakma”* diye mesaj yolladı. Yanına gülen yüz eklemeyi de ihmal etmedi.

Bir diğer örnekte ise Anadolu Selçuklularının en parlak dönemi Alâeddin Keykubat'ın Alan-ya'nın fethi başlıklı kısmında sonunda kale komutanı çareyi teslim olmakta buldu. Keykubat'a elçiler göndererek *“Tamam silahlarımızı bırakıyoruz. Şehri size teslim ediyoruz ama naylon poşetleri atmak, kuş yuvalarını bozmak suretiyle çevreye zarar vermeyeceğinize söz verin”* dedi. Alâeddin Keykubat *“Tamam canım biz zaten yeşili sever doğayı korur ozon tabakasına zarar vermeyiz”* dedi.

Kitap Büyük Selçuklu Devleti Melikşah'ın döneminden başlayıp Anadolu Selçuklu Dönemi sonrasına kadar önemli tarihi olayları ve tarihi şahsiyetleri mizahi bir üslupla ele almaktadır. Günümüzdeki olaylara da göndermeler yapan çalışma akıcı bir dille hazırlanmış olup bir solukta okunabilecek niteliktedir. Çalışma her ne kadar akademik metodolojiye uygun şekilde kaleme alınmamış da olsa Ortaçağ tarihiyle ilintili olaylara, şahsiyetlere ve dönemin politikalarına dikkat çekmesi bakımından önem arz etmektedir. Konuya ilgi duyan ve Ortaçağ'ı analitik ve günümüzle karşılaştırmalı bir şekilde algılamak ve biraz da -bıyık altından- gülmek isteyen okuyucular açısından keyifle zaman geçirirken bir şeyler öğrenebilecekleri bir kitaptır.